

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

ÉHLERT GYULA,
felelős szerkesztő,

MAJTÉNYI GÉZA,
főmunkatárs.

Előfizetési ára:
Egész évre 10 korona, félévre 5 kor.
negyedévre 2.50 korona.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribúttal, vagy kerettel ellátott hir-
detések törmétek szerint egy négyszög
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknél árkedezmény.

Háboru előtt.

— márc. 20.

Külföldi kormányzatunk iránt
eddig sem viseltettünk valami
nagy rokonszenvvel, látva a ma-
gyar érdekeknek folytonos hát-
térbe szorítását s azt a gyarló-
ságot, mely egyáltalán jellemző
pár év óta az osztrák-magyar
kormányzatban.

Ez a gyarló külpolitika szülte
a jelen szomorú helyzetet, tette
lehetővé, hogy egy maroknyi mű-
veletlen nép, — mely hadi ké-
szültség szempontjából velünk
egy napon nem is említhető, —
vérig bosszantva, mondhatni bele-
kényszerítsen bennünket egy bal-
kán háborúba.

Mert a háboru eshetősége
kezd mind bizonyosabbá válni.
Nincs ugyan kizárva még, hogy
Szerbia az utolsó pillanatban elő-
veszi a jobbik esztét s megvál-
toztatja eddig követett irányát,
de nincs kizárva az sem, hogy
3—4 nap múlva megszólalnak az
ágyuk.

A szerbeknek velünk szem-
ben követett kihívó modorához
főleg az adta az impulzust, hogy
Oroszország segítségével feltét-
lenül biztak. Mióta azonban a
nagy hatalmak megértették Orosz-
országgal, hogy jó lesz magát az
ügytől távol tartania, azóta nagyot
lohadt a szerb bátorság; a harci
kedv azonban megmagyarázhat-
lan okokból annyira uralja őket,
hogy hacsak még ki nem józa-
nodnak, képesek velünk a há-
borút — önerejükre támaszkod-
va — megkezdeni.

Nehéz napok előtt állunk. A
háboru kiütése, hogy mit jelent,
azt szinte elképzelni alig lehet.
A mai, amugy is rossz közgaz-
dasági helyzet és nagy drágaság
közepett még fokozódnának a
megélhetés nehézségei, beállana
az ipari és kereskedelmi élet tel-
jes pangása, sőt maga a sze-
mélyforgalom is szünetelne a
vasutakon, melyek katonai pa-
rancsnokság alá kerülve a min-
dennapi élet forgalmát nem bo-
nyolítanák le, de egyedül hadi
célokat szolgálnának. A forga-
lomnak, az ipari és kereskedelmi
életnek szünetelését csakis óriási
drágaság és pangás követheti.

Ilyen kilátásaink lehetnek há-
boru esetére, melyről, hogy lesz-e
vagy nem, már a legközelebbi
napokban elválnak. A nagyobb
számu katonai behívások még
nem feltétlenül bizonyítékok a há-

boru mellett, mert az annektált
tartományokban levő haderőt, —
minden eshetőségre számítva, —
teljes hadi létszámra egészítik
ki, a behívások tehát ezért ér-
keznek tömegesen.

De méltó és nagy elkesere-
déssel tölt el bennünket, hogy
még azon esetre is, ha a háboru
veszedelme el lesz kerülhető,
házánk ismét évtizedeken át
sínyleni fogja ennek a külpoli-
tikai kalandnak az anyagi súlyát,
mert milliókra menő kiadás kel-
lett csak eddig is már, az an-
nexió kihirdetésétől a töröknek
fizetett harácson át egészen a
katonaság koncentráálásáig. Leg-
alább 200—250 millióba már
csak eddig benne van ez a kel-
lemetlen és szűkrejtelen játék,
amely megbénította más irány-
ban kifejezhető hasznos tevé-
kenységünket s elvont az igazi
haszon piacáról százmilliókat. —
Már ha a legbékésebben fejlőd-
nek is az állapotok, a háboru
sanyaruságát e rendkívül nagy
anyagi áldozatokban vajmi élén-
ken és sokáig megfogjuk érezni.
Az eltékozolt s a közgazdasági
élettől elvont száz milliókat visz-
sza már nem kapjuk, sem azokért
nem kárpótol Szerbiának bár-
milyen alázatos bocsánatkérése
sem.

Pedig mindez kikerülhető lett
volna, ha külföldi kormányzatunk
akkor lép fel kellő erélyvel,
midőn Szerbia elkezdte imperti-
nens viselkedését. Akkor nem
habozva, de egy erős, döntő ak-
cióval Szerbiát egy hét alatt el-
lehetett volna hallgattatni. Hagyta
azonban a diplomácia az ügy el-
posványodását s ide jutottunk,
ahonnan ha van is visszatérés,
csak százmilliókra menő kiadá-
sok árán van. Ezt a lehetetlen,
rendszerellenes külpolitikát bizony
Magyarország nem nézi rokon-
szenvvel, mert a terükből az
oroszlánrészt mindenkor mi vi-
seljük, vérben és pénzben mi
áldozunk a legtöbbet és mind
abból a mi ezek nyomán fakad:
nekünk még soha hasznunk nem
volt, csak végtelen kárunk, bo-
szuságunk és elkeseredésünk,
melyet még tetéznek az osztrá-
kok kihívó s még e válságos
időkben is magyargyűlölettől han-
gos viselkedésükkel.

A baj — sajnos — a nya-
kunkon van. Most már a nyu-
godt türelem s a hazafias érzü-
let kell hogy uralja a lelkeket.
Talán még minden jóra fordul.

A rengeteg költséget pedig vi-
selni fogjuk nehéz küzdelmek
árán, mint ahogy viseljük a gyarló
külföldi vezetés számos más hát-
ranyait is.

Zemplén vármegye — pro Calabria et Aijka.

— márc. 20.

Abban az egész művelt világot
megrendített sorscsapásban, mely a
calabriai földrengés nyomán százez-
reket sujtott, az emberi érzelmek leg-
nemesebbje, a részvét kért magának
első helyet a csapás enyhítése céljá-
ból. Nem nézték széles e világon,
hogy milyen nemzet fia a szeren-
csésélenül jártak, de megmozdult az
emberi irgalmasság s világhódító kör-
utra indult a nyomor enyhítése cél-
jából.

Még el sem hangzottak a jajsza-
vak a szomszéd állam százezreinek
nyomorúságát hirdetőleg, midőn itt-
hon, saját hazánk földjének mélyé-
ben a mindennapi kenyérért nehéz
munkával küzdő testvéreinket tette
halottakká s családjaikat gyámolta-
lanokká az ajkai bányarobbanás.

A lovagias magyar nemzet szíve
nemcsak megmozdult, nemcsak élén-
kebben dobogott a szerencsétlenség
hallatára, de a legelső gondját a se-
gitő akció képezte. Büszkékké vagyunk
rá, hogy ebben a segítő akcióban is
oly előkelő helyet foglal el várme-
gyénk, hogy a tények vallanak rá
az ősi erényre, a cselekedet igazolják
lelki nemességét ennek a közönség-
nek, mely humánus célok szolgálatá-
ban eddig is mindenkor a legelőke-
lőbb helyet volt képes magának ki-
vívni.

Az eredmény beszédesebb az el-
röppenő hangnál. Zemplén vármegye
közönsége megtette nem kötelességét,
de ősi erényeinek adta ujabban bi-
zonyítékát. Midőn a segélyre hívó
szózat a vármegye vezető férfainak
ajkairól elhangzott, kicsiny és nagy,
szegény és gazdag sietett adományá-
val az emberszeretet szent oltárához.
Ma már ezek a gyűjtések teljesen be-
fejeztetvén, minthogy az illetékes kö-
rök a befolyt adományokat rendelte-
tési helyükre el is juttatták, az ered-
ményről is beszámolhatunk.

Az olaszországi szerencsétlenség
részére 7155 kor. 7 fill., az ajkai
bányarobbanás által sujtottak család-
jainak felszegélyezésére pedig 3302 kor.
57 fillér folyt be Zemplén vármegye
területén. E tizezer koronát jóval tu-
laladó összeg legszöbben rá vall arra
a nemes gondolkozásra, mely várme-
gyénk közönségének lelkét uralja. Nem
maradt itt talán egy iskolás gyermek
sem olyan, aki hacsak egy fillért is
ne áldozott volna szerencsétlen test-
véreinkért. A tanítványokat külön-
ben is méltó dícsérettel kell kiemel-
nünk.

Tartozunk azonban az igazság-
nak, hogy az elismerés szavával for-
duljunk azon nemeslelkű emberbará-
tok felé, kik vezető állásukban oly
meleg szeretettel s igazi humaniz-
mussal karolták fel a segélyezés

ügyét. Az ő kezdeményezésük s nagy
agilitásuk nélkül ily eredményről
ma nem számolhatnánk be. Nem mi
mondjuk ezt, akik noha itt közvet-
len szemlélői vagyunk az ő magas-
tos cselekedeteiknek, de lelki nemes-
ségüket ismerve nem szívesen hoz-
zuk filantropikus tetteiket a nyilván-
osság elé, hanem elmondja ezt a
szív igaz melegségével megszólaló
hangon egyik előkelő lap, a „Magyar
Hírlap“, mely Meczner Gyula zem-
pléni főispánt s Dókus Gyula alis-
pánt, — mint akik e jótékony akci-
nak mondhatni az egész országban
legelső harcosai voltak, — érdemük
szerint méltatja, a vármegye nemes
szívű közönségét pedig nagy áldozat-
készségével példányképpül állítja az
ország elé.

Jól esik nekünk ennek a nagyon
illetékes faktornak az igazságos kri-
tikája, az ő meleg, lélekből jött el-
ismerése. Az emberszeretet nevében
köszönjük meg e helyről is várme-
gyénk közönségének jótékonyását.

Az adakozások úgy az olaszor-
szági, mint az ajkai szerencsétlenség
által sujtottak részére vármegyénkben
a tegnapi nappal befejeztettek s dr.
Kontz Endre, ki e pénzeket nagy fá-
radsággal s pontossággal kezelte, a
gyűjtéseket nyilvántartotta s nyug-
tázta, már elküldötte a befolyt adomá-
nyok teljes összegét illetékes hely-
ükre. A még elszámolatlan adomá-
nyok nyilvános nyugtázását itt adjuk:

A délolaszországiak részére befolyt:
Nagykemencei körjegyző gyűjtése az
alispán utján 100 kor. 44 f., Vécsei
kijegyző gyűjtése 81 kor. 64 f., Szin-
nai járási közig. tisztviselők által
rendezett mulatság jövedelme 60 kor.,
Péchy Géza mikóházi körjegyző által
gyűjtött összeg Dókus László főszol-
gabíró utján 50 kor., Kozma község
bírája által gyűjtött összeg Nemes
Sándor főszbiró utján 33 kor. 17 f.,
Zemplénagárd község 35 kor. 2 f., az
olaszliszkai izr. hitközség tagjai Füh-
rer Miksa és Lebovics Izák utján
20 kor. 62 f., a tokaji orth. izr. hit-
község 15 kor., Kiskövesdi körjegyző
gyűjtése 11 kor. 14 f., Király János
ref. lelkész utján Mogyorósfalu, Heg-
düsfalva, Hegyzávod, Misllye, Topo-
lóka községek 27 kor. 83 f., Homon-
navidéki körjegyző utján Alsóberek
község 5 kor. 33 f., Felsőkohány 6
kor., 66 f., Kisortovány 4 kor., 22 f.,
Kurucfalva 25 kor. 58 f., Peticsé 4
kor. 26 f., Várjeszenő 12 kor. 80 f.,
= 58 kor. 85 f., Ó- és Ujbajna község
lakosai a viravai körjegyző utján 5
kor. 80 f., Erdőhorvati község, Kom-
lócsa község, Háromhuta közs. az
előljáróság utján 5—5 kor., Sárospa-
táki ref. elemi leányisk. növendékei
Radácsy Mariska utján 4 kor., György-
tarlói isk. növendékei és tanítói a
„Sárospataki Ujság“ szerk. utján 4
kor. 16 f., Sára János hardicsai ref.
lelkész gyűjtése 20 kor., Szinnai áll.
tanítótestület Horváthy Gyula utján 4
kor., Bodrogolási község előlj. Fű-
zesséry Ödön főszbiró utján 5 kor.
50 f., a sátoraljaujhelyvidéki kör-
jegyzőség közsegei Nagy Albert kör-
jegyző utján 49 kor. 3 fillér, össze-
sen 601 korona 17 fillér, a már be-
küldött 6554 kor. 70 fillérrel a gyűj-

NAGYMIHÁLYI SÖR- ÉS MALÁTAGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

Első rangu modernül berendezett hazai ipartelep. Évi gyártás 30,000 hektoliter. Gyárt Márciusi, Korona és Casinó sört.

Sátoraljaujhelyi főraktár: Egyesült Szikvizgyár és Sörnagyraktár, Justus utca.

Zemplénvármegyei képviselőink: Mezölaboroz, Estropkó, Homonna, Varanó, Gálszécs, Királyhelmeoz, Perbenyik és Szerencsen
állandóan friss és zamatos sört szállítanak.

tés ezen utólag beérkezett összeggel együtt 7155 kor. 90 fillérrel lezáratt és rendeltetési helyére elküldött.

Az ajkai bányaszerencsétlenség károsultjai részére utólag befolyt: Tallya község közönsége Gortvay Aladár főszbíró útján 75 kor., Vécsei kjegyző gyűjtése 81 kor. 65 f., Kozma község birájának gyűjtése Nemes S. főszbíró útján 33 kor. 17 f., Péchy Géza mikóházi kjegyző gyűjtése Dókus L. főszbíró útján 28 kor. 56 f., Király János ref. lelkész útján Mogyorósfalu, Hegedűsfalva, Hegyzávod, Mislye és Topolka községek 27 kor. 38 f., Olaszliszkai izr. hitközség Fűhrer és Lebovics útján 20 kor. 63 f., Kiskövesdi kjegyző gyűjtése 19 kor. 54 f., Lasztóc község lakosai a bíró útján 14 kor. 55 f., Háromhuta, Erdőhorváti, Komlóskai községek az előjáróság útján 10—10 kor., Nagygeréblyes község előjáróságának gyűjtése 6 kor. 64 f., Nagyazar község lakosai Nemes főszbíró útján 5 kor., Sára János hardiesai ref. lelkész gyűjtése 28 kor., Reuter Rezső kjegyző gyűjtése a sztrópkói körlet községeiben 39 kor. 80 f., Szinnai áll. tanítótestület Horváthy Gyula útján 4 kor., Füzesséry Odón főszbíró útján 6 kor. 16 f., a sátoraljaujhelyvidéki körjegyzőség községei Nagy Albert körjegyző útján 28 kor. 63 f., összesen 449 kor. 10 f., hozzá a már beküldött 2853 kor. 41 fillér a gyűjtés ezen utólag beküldött összeggel együtt 3302 kor. 57 fillérrel lezáratt s rendeltetési helyére elküldött. Kérjük a gyűjtés beszüntetését.

A háború küszöbén.

Budapest, 1909. márc. 20.

A világlapoknak a fővárosi újságok által reprodukált közléseiből kétségtelen tényként állapítható meg, hogy a monarchia a szerb háború küszöbén áll. Ezt a hitet még az optimistákban is megerősíti a hadvezetés rendeltetése az utóbbi napokban keresztülvett u. n.

részleges mozgósítás

mely két nap alatt újabb 40,000 embert vonultatott a Drina partra, Rogaticába és vidékére s hogy mily nagy arányú volt: képet ad arról a tartalékok behívása s a határra vezényelt csapatok kiegészítése. Legutóbb a határon levő kassai 34-es háziere 2. zászlóalját erősítették meg a 3. zászlóaljjal, a 6. hadtesthez tartozó hegyi útegek tartalékosai, az 5. gyalogezred Iglón állomásozó 2. zászlóaljjal s a 34-ik gyalogezred 2. zászlóaljának a szerajevói hadtest kiegészítésére rendelt tartalékosai. Behívták azonkívül — már a határon levő csapatok tartalékosait s azon csapatok tartalékosait is, melyeket hadüzenet esetén a hadvezetés lerendelni szándékozik. Világos, hogy ez a tömeges behívás nem ötlesterü, de a hadi létszám azért való kiegészítése, hogy minden csapat teljes erejével léphessen akcióba. Ma vezényelték a harcra a losonci 25. gyalogezredet is. De erősen tartja magát az a hír is, hogy márc. 23-án lesz az

általános mozgósítás

első napja, mikor is vörös plakátok korosztályra való tekintet nélkül minden katonaköteles embert behívnak. A betegek s a 38 éven felüli katonakötelesek maradnak csak itthon, de ezek is beosztatnak a betegápoló hadosztályba. E hír még megerősítésre szorul, de ha a fejlemények ugy alakulnak, mint a hadvezetés látja, nem marad el. Az általános mozgósítás napján a vasutak katonai kezelés alá kerülnek. A hadüzenet bármily váratlanul jön is, nem fog semmit

készületlenül találni s katonai körök a háború kitorését oly biztosra veszik, hogy napok dátumához kötik a szükségrendő intézkedések határidejét. Az általános mozgósítás napját például — ha valami közbe nem jön — már 23-ikára tűzték ki. Ezek a katonai intézkedések minden optimizmussal szemben azt sejtetik, hogy háború lesz, melynek első fontos ténye a

Szerbiába való bemasírozás

lesz. Szemere Miklós kijelentette a képviselőház folyosóján, hogy a háborúkérdés megoldása az, hogy Belgrádba egyszerűen be kell masírozni. Katonai körökben ezt a bemasírozást nem fogják fel ilyen egyszerűen, sőt éppen ezt tartják olyan harci ténynek, mely a monarchia legtöbb véraldozatába fog kerülni. El lehet képzelni egy hatalmas sereg bevonulását egy ismeretlen terepviszonyokkal bíró, sziklás országba, melynek csak sziklavölgy katlanaiiban masírozhat a sereg, míg a körülvevő sziklák, a fontos, tüzelésre alkalmas pozíciókat már az idegen hadsereg tüzérsége előre elfoglalta, míg biztos kiindulási pontot, terepet biztosít hadműveleteinek: ez optimista felfogással is nagyon sok magyar fiú életébe fog kerülni. Ezért félnek a sátoraljaujhelyi katonakötelesek is a

fehér lapoktól,

a behívóktól, melyeknek kézbesítése szakadatlanul folyik Sátoraljaujhelyben, honnan szintén elvonult állomáshelyére egy pár szerencsétlen beosztással bíró hadköteles. Bizonyos azonban, hogy a háborúnak

eredménye

reánk nézve csak a diadal lehet. — Harmadfél milliónyi haderővel áll szemben 35.587 ember, mely a hadi létszámában sem több 356.000-nél. — Hogy ki az ellenfelünk illusztrálja ez a kis

statisztika.

Szerbia területe 48.303² km. tehát akkora, mint a Duna—Tisza köze. Lakosainak száma 1906-ban 2,735.147 lélek volt, vagyis annyi, mint Erdélyben nyolc városnak 10 ezere felüli lakosságát, Belgrádnak pedig 80.747. A lakosság 84%-a állattenyésztéssel és földműveléssel foglalkozik, azonkívül 424 ügyvéd, 1806 pap, 493 tanár, 2194 tanító és tanítónő, 257 orvos (Budapestben 1300) 49 ujságíró, 9 művész, 169 színész és színésznő, 29 nevelőnő. Irni és olvasni tud 16-98 százalék. Elemi iskola van 1236, középiskola 18, kórház 25, (Budapestben 43) bíróság 26, bírő 152, templom 781, földbirtokos van 293.421, olyan azonban, akinek 2—300 holdja lenne, csak 5 akad, 300 holdon felüli birtoka pedig csak háromnak van. Összes állami bevételei 88 millió frankra rúgtak 1905-ben, kiadásának legnagyobb tétele (24 millió) az államadóságra jut. — Utána legtöbbet emészt a hadügyi tárca (18-5 millió). A hadsereg béke-tétszáma (1907) 35.587 ember, a hadi létszám 353.122 ember.

5. hadtest kell nekik.

A hadvezetés egyelőre csak öt hadtestet szándékozik levinni a harcra. Hadüzenet esetén a tervek szerint a már levezényelt csapatokhoz még a zágrábi XII. a budapesti IV. és temesvári VII. hadtestek azok, melyeket levezényelnek. Az öt hadtest vezetője,

a hadvezér

előreláthatólag Albori gyalogsági tábornok, csapattulajdonos lesz s feltűnést kelt, hogy több magasrangú tiszt kíséretében Temesvárra utazott s több tanácskozást tartott a VII. hadtest tisztjeivel. Ezt úgy magyarázzák, hogy a tábornok a VII. hadtestnek fontos, komoly szerepet szánt.

Ujabbán Klobucsár Vilmos tábornok is előtérbe került, ki legutóbb kihallgatáson volt a királynál. A tábornokok csak a

hadüzenet

esetén mennek le a harcra. Ez a hadüzenet az, a mi csak napok, órák kérdése. Maga a király sem hisz a háborúban s reméli, hogy Szerbia észre tér. Egy szó kellene neki Oroszország részéről. Komoly, kiábrándító. El fog-e hallatszani ez, még nem tudjuk, mert ha nem: ugy Oroszország védő palástja alatt fog viaskodni velünk a kis Szerbia s beh sok, keserves könyvébe kerül ez az el nem hangzott szó majd sok magyar özvegynek, sok magyar ávának, sok magyar anyának ...

A nagy nap.

Az értesülések szerint folyó hó 23-ára, keddre várható a három hadtest mozgósítása. Ezen nap a határon 400,000 emberrel a monarchia ultimatumot küld Szerbiának. Ha a válasz nem lesz kielégítő a monarchia hadserege haladék nélkül bevonul Belgrádba.

Helytelen tanügyi politika.

Reflexiók Péter Mihály cikkére.

— márc. 19.

Fenti cím alatt a lapnak folyó évi 18-ik számában egy cikk jelent meg Péter Mihály a felsőzemléni ref. egyházmegye főjegyzőjének tollából, amelynek okfejtésével sehogyszem tudok egyetérteni és talán nem végez felesleges munkát, amidőn a felvetett nagyfontosságú kérdést ellenkező oldalról megvilágítom. Mindenesetre örvendetes jelenség, hogy nem tanügyi szaklap is megnyitja hasábjait az ilyen fejtegetések előtt, mert csak így lehet remélni, hogy a közvéleményben egységes tanügyi politikai felfogás alakul ki, amit eddig nem lehetett konstataálni.

Akik figyelemmel szokták kíséreni a tanügyi politikai mozzanatokot, azok előtt nagyon érdekes olvasmány lehet Péter Mihály cikke. Érdekes, sőt pikáns — ha szabad ezen kifejezéssel élnem — mert az abban foglalt és az iskolák államosítását sürgető elvek olyan régiókból hangzottak el, ahol eddig göresösen ragaszkodtak a felekezeti iskolákhoz, már csak azon hagyományos felfogás alapján is, hogy: aki az iskola, azé a jövő. — Abban a cikkben lefektetett elveknek súlyt kölcsönöz az a körülmény, hogy egy exponált tisztségben lévő férfi hangoztatja azokat és feltehető, hogy a felsőzemléni ref. egyházmegye főjegyzője igyekszik intrazigens álláspontját előkelő egyházi pozíciójában gyakorlatilag is érvényesíteni.

Kalapot emelek Péter Mihály előtt azért az igazi magyar lélekből fakadó vallomássért, hogy a megalkuvást nem ismerő nemzeti politikának a barátja. Ebből azt is ki lehet olvasni, hogy az egyházi szempontot minden körülmények között alárendeli a nemzeti politika szempontjainak. Bizony nagyon kívánatos volna, hogy ez a magyar nemzeti politika minden vonalon diadalmaskodjék, de aki azt hiszi, hogy a magyar nemzeti politikának jól felfogott érdeke olyan elodázhatatlanul megköveteli az oktatás egységesítését, egy kaptárára való huzását: az — szerény véleményem szerint — nagyon téved. Azon említett napoleoni egységesítés dicsőségűl szolgálhatott a mindentható bürokratizmusnak, fényes dokumentumul Napoleon abszolutizmusának: de nem irigyelném azt a nemzetet, amelyik Napoleontól a stratégiai tudomány mellett tanügyi politikát is tanulna. A mi közoktatásügyi miniszterünk bizonyára nem

is óhajtja tudni, hogy mit tanítanak az ország valamennyi iskolájában történetesen akkor, amidőn elhelyezkedik piros bársonyszékében, ellenben bizonyára elegendőnek tartja — és joggal — azt tudni, hogy tanítanak. A nemzetiségi iskolákra célzott cikkirő? Am jól van: tessenek ott államosítani, de mert hazaárulók vannak, olyan intézkedést életbe léptetni, mintha mindenki hazaáruló volna: ez lehet elővigyázatosság, de semmi esetre sem okosság. Az az energia, amely nemzetiségi területen nemzeti szempontból helyes irányba terelné a tanügyi politika hajóját: az az energia ugyanakkor kiirtaná azt a munkásságot, amelyet az állami iskolák most sem végeznek el a felekezetek helyett és előreláthatólag a jövőben sem végeznek el és amely munkásság célja az állam érdekével nagyon is azonos. Ertem pedig ezen munkásság alatt a vallásértékek érzés ápolását és fejlesztését. Cikkirő ugyan azzal vigasztalja magát erre nézve, hogy az iskolák államosításával a felekezeti érdek nem lesz feláldozva, „mert a vallásoktatást az állami iskolákban is kedvök szerint teljesíthetik, sőt e tekintetben az állam már anyagilag is segítségükre siet”.

Hogy ezen „anyagi segítség” nagyon is illuzórius: arra még rá fogok térni. De ettől eltekintve csakugyan azt hiszi cikkirő, hogy a vallásértékek oktatásának egész életre kiható, nehéz munkáját bele lehet szorítani annak a 2 óráskának prokurustes ágyába, amelyet az állam hetenkint ezen célra kijelöl? Csakugyan azt hiszi, hogy — nem említve egyebet — a ref. vallás dogmatikáját, liturgiáját, történetét, dicsőreiteit, zsoltárait meg lehet tanítani az évi — legjobb esetben — 50—60 órán? Nem tudom, más hogy van vele: de nekem minden csöpp vérem fellázad, amidőn arra a lélekgyilkosságra gondolok, hogy állami iskolákban heti 9 órán át nyakgattják a gyermekeket az alany, az állítmány, a jelző mi-voltáról és csak 2 órán át hall az embertársai és Isten iránt tartozó kötelességeiről. Igen, lélekgyilkosság folyik az állami iskolákban; nem azzal, amit nyújtanak, hanem azzal, amit nem nyújtanak. És ez nemesak a vallásfelekezetekre nézve veszedelem, hanem veszedelem ugyanolyan mértékben az államra nézve is, mert az állam jövője, fejlődése, virágzása nem az orthografiai szabályok tudásán alapszik és mert ahol a vallásos érzés ki van olve a szivekből: ott kezdődik az anarchia. Azt meg cikkirő is tudja, hogy a vallásértékek érzés nem születik az emberrel.

Ezért kell a felekezeteknek az utolsó lehetőségig ragaszkodni iskoláik fenntartásához. Minden egyes felekezeti iskola megszűnésével nemcsak a vallásértékek világnak egy-egy mentsvára pusztul el, hanem ezzel együtt egy-egy halálos sebet kap a magyar nemzeti politikának jól felfogott érdeke is.

Hogy felekezeti iskolák „culturaliter” nem tudnak olyan eredményt elérni, mint az állami iskolák: ez — általában véve — igaz. De ott ismételtén téved cikkirő, amidőn az oktatásban látja, hogy: „a más irányban is elfoglalt felekezeti tanítók magától érthetőleg nem szolgálhatják a népoktatást oly sikerrel, mintha csak magával az oktatásügygyel foglalkoznának”.

Disztingváljunk csak. A felekezeti tanítónak más irányu elfoglaltsága csakis temetkezési aktusok végzésében áll. Ilyen temetkezési eset egy tanítóval bíró községben évenként előfordul átlag 15—20 szor. — Nagyobb hitközségben, ahol tehát több tanító van, a kántori teendőkkal megbízott tanító a legalsóbb, tehát a

SZENES LIPÓT

URIDIVAT ÜZLETE

Sátoraljaujhely, főtér, a megyeházával szemben.

Ajánlja nagyválasztéku uridivat áruit: Pichler, Habig és Borsalino kalapokat, férfi- és fiú-fehéreneműeket, Turista-ingek, legújabb nyakkendők, bórárak, utibőröndök, keztük, sítábotok, esernyők, utitakarók stb. uridivat különlegességeit. — Lichtmann-féle cipők, elismert legjobb minőség, csinos forma. — „Goodyear Welt” amerikai cipő.

Kizárólag jó áruk!

Olcsó árak!

legkisebb heti tanóraszámot igénylő osztályt szokta vezetni és így ideje van a kántori teendőket végezni anélkül, hogy ezáltal tanítói működésében gátoltatnék.

Hát csakugyan feltételezhető, hogy az a 15—20 fel nem használt tanóra bénítja meg a felekezeti iskolák versenyképességét? És itt arról sem szabad megfeledkezni, hogy a felekezettek azon kikötéssel szokták iskoláikat az államnak átadni, hogy az áll. tanítónak lett kántortanító továbbra is végezhesse az egyházi funkciókat. Tehát ez a „más irányú“ elfoglaltság fennforog az állami iskolában is, de az eredmény „culturaliter“ mégis nagyobb. Már ez a körülmény is élesen bizonyítja, hogy a felekezeti iskolák stagnálásának okait másutt és mélyebben rejlő okokban kell keresni. Eme okokra épen a közelmúltban volt alkalmam e hasábon*) rámutatni és ezuttal is ismétlem, hogy a felekezeti iskolák versenyképességét az a rendszer bénítja meg, amely ólomsúlyal nehezedik ezen iskolák szellemére, bilincseket rak a tanító kezére és kiöl a lelkiükből minden önállóságot, ambíciót, amidőn olyan egyének protektorátusa alá helyezi őket, akiknek nincs pedagógiai készségük és jártasságuk, de annál nagyobb a zsarnokoskodó hajlamuk. Igen, aki a magyar nemzeti politikának hasznos szolgálatot akar tenni a népoktatás terén: az minden erejével hasson oda, hogy a felekezeti tanítók kiragadtassanak ama rendszer fullasztó levegőjéből és felruháztassanak mindazon előjogokkal, kedvezményekkel, cselekvésségi szabadsággal, mint amelyekkel az állami tanítók vannak felruházva. Ha majd a felekezeti iskolákat is áthatja az a liberális szellem, amely az állami iskolák fejlődésére olyan jótékony hatást gyakorolt: akkor teljes mértékben felvehetik a versenyt. Ne a kánapét akarja kidobni a felsőzempléni ref. egyházmegye főjegyzője!...

Talán eléggé megvilágítottam a kérdésnek erkölcsi, — tehát fontosabb — oldalát, nézzük röviden az anyagi szempontokat is. És itt mindjárt megjegyezhetjük, hogy ha megnézzük azt az összeget, amely az államháztartás költségvetésében népoktatási célokra fel van véve: a legjobb akarat mellett sem beszélhetünk pénz-pocséklásról. Különösen nem, ha tekintetbe vesszük, hogy az államnak érdeke, tehát kötelessége, hogy a felekezeti kulturális munkájukban támogassa. De ha a közoktatásügyi kormányt tisztán üzleti szempontok irányítanak tanügyi politikájában — ami a legnagyobb bűn volna — még akkor sem lehet állítani, hogy az állam jó gschefet csinál, ha rálep az egyetemes és általános iskolai államossítás útjára. A számítás nagyon egyszerű. Egy 1 tanerős iskolának ad az állam évenként — a korpótlék is beleszámítva — átlag 600—700 koronát. Nos: egy állami iskolának évi fenntartása ennél sokkalta nagyobb összegbe kerül. Hogy sok községben 2—3 vallásfelekezet részesül államsegélyben? Hát az kétségtelenül nagyobb állami áldozatot jelent, de ha ily községben állami ikola állítatik; ez már természetesen több tanerőt igényel, tehát a fenntartási költség is emelkedik.

Végül még egyet. Nem tudom, hogy a közoktatásügyi kormányzat intencióját képezi-e az iskolák egyetemes államossítása, — mint cikkirő állítja — de azt nem lehet észlelni, hogy Zemplén vármegye közoktatási politikájában ezen intencióval ellentétes irány kezd lábrakapni. Sőt ellenkezőleg: Beregszász István kir. tanfelügyelő szinte tulságos buzgalommal igyekszik a vármegye iskoláit államivá tenni. Hogy ez helyes-e: arról lehet beszélni, — de ezt a tényt, az igazság érdekében, konstalálni kell.

Lefkovits Vilmos.

*) Egyházi érdek — tanügyi érdek. 1909. február 15.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS

A tárgyaló város.

— A Zemplén tudósítójától. —

— márc. 19.

Sátoraljaujhely rend. tan. város képviselőtestülete folyó hó 19-én délután rendkívüli közgyűlést tartott.

A közgyűlés tárgysorozata tizenkét pontból állott s a tárgysorozat iránt az ujabban szokásos érdeklődés nyilvánult meg, vagyis a képviselőtestületet újból csak 15 tag képviselte. Tizenöt képviselőtestületi tag akkor, mikor oly fontos tárgy is napirenden volt, mint a vízvezetési bizottság jelentése a 604,584 koronába került vízvezetési építkezések átvételéről.

Az ülésen jelen voltak a képviselőtestület tagjai közül Matolai Étele, Miklóssy István, Kincsesy Péter, dr. Chudovszky Mór, Halász József, Jelenek Ádám, dr. Ambrózy Ágoston, Behyna Miklós, Alexander Vilmos, Némethy Bertalan, Gáthy Géza, Horváth Gyula, Majoros Gyula, Móré Dániel, Ármágyi János, Zombory János, Szöllősy Arthur és Widder Gyula képviselőtestületi tagok s a tanács hivatalbeli tagjai közül, elnöklő Kiss Ödön h. polgármesteren kívül Farkas Andor, Schmidt Lajos, Pataky Miklós, Bogyay Béla, Kérészy Gyula.

A rendkívüli közgyűlést Kiss Ödön h. polgármester délután 3 órakor nyitotta meg.

Az ülés első két tárgysorozati pontjában felolvasásra került két miniszteri határozat, az egyik a belügyminiszter, a vándor iparosok megadóztatásáról alkotott szabályrendeletet jóvá nem hagyó leirata, a másik a kereskedelmi miniszter leirata a Bereczki átjáró szabályozása tárgyában, melyeket a képviselőtestület tudomásul vett.

Kérészy Gyula városi mérnök olvasta fel azután a vízvezetési bizottságnak a vízvezetési építkezések átvétele s leszámlálásáról szóló terjedelmes jelentését. A bizottság jelentésénél fekvő átvizsgált számlák tanúsága szerint a vízvezetési építés Sátoraljaujhely városnak 604,584 koronába került az előirányzott 460,000 korona helyett.

Némethy Bertalan, Halász József s többek hozzászólása után s Kérészy Gyula mérnök felvilágosító szavai meghallgatásával a képviselőtestület Hoffman Károly építészvezető mérnöknek meleg köszönetet szavazott, zárszámadás készítését határozta el, mely a pénzügyi bizottsághoz lesz terjesztendő, a vízvezetési bizottságnak a felmentvényt megadta, Kérészy Gyula városi mérnöknek elismerést szavaz s ujlaki Nagy Árpád építészvezető mérnöknek 500 korona jutalmat ad.

Az 1909. évben szükségeslő főveny szállítása iránt Schvarcz József és Szerbina Józseffel kötött szerződést jóváhagyta a közgyűlés. — A városnak az Unio bankkal folytatott vesztett peréből folyólag Haas Bernát dr. ügyvédnek 2043 korona 90 fillér ügyvédi díjat kellene megfizetni. A pénzügyi bizottság javaslata elfogadásával a közgyűlés úgy döntött, hogy a bíróság megállapított díjakat kifizeti, a mellékes költségek pedig elengedését kéri.

Román János által a nyugdíj-

alapra befizetett összegnek a befizető visszautalását kéri. A közgyűlés helyt adott a kérelemnek. — Az ajkai bányaszerencsétleneknek a város a maga részéről 20 koronát adományozott — Schvartz Sámuel asztalos kérelmének, melyben egy többlet követelése kiutalását téves számolás indokából kéri: helyt adott a képviselőtestület.

A közgyűlés, melynek tárgysorozatáról két ügy levételre került, délután fél hat órakor ért véget.

)(A nyugdíj választmány ülése. Folyó hó 19-én tartotta a vármegyei nyugdíj választmány ülést, melynek tárgya volt Wiczmány Ödön volt vármegyei főjegyző nyugdíjazás iránti kérvénye. A választmány tekintettel Wiczmány Ödönnek a vármegyénél hosszú éveken eltöltött szolgálataira, a közéletben kifejtett fáradságtalan tevékenységére javasolja a közgyűlésnek, hogy Wiczmányt szolgálati éveinek megfelelő nyugdíj illetményben részesítse.

)(Városi közgyűlés. Közöltük már, hogy f. hó 22-án délután 3 órakor Sátoraljaujhely rend. tan. város képviselőtestülete közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatába Kiss Ödön h. polgármester még a következő tárgyakat vetette fel: A gimnáziumi 6000 koronás évi hozzájárulás megváltása. Intézkedés a katonai behívások folytán szükséges helyettesítések tárgyában.

)(Hitelesítő közgyűlés. A márc. hó 19-én tartott rendkívüli közgyűlés jegyzőkönyvének f. hó 22-én délután fél 3 órakor fog hitelesített.

HIREK.

A „Kazinczy-kör“ estélye.

— márc. 18.

A zemplénvármegyei „Kazinczy-kör“ folyó hó 17-én délután magas színvonalon álló műsorral estélyt tartott, mely iránt úgy a kör tagjai, mint a közönség élénk érdeklődésüknek adták tanujelét szép és díszes számban való megjelenésükkel.

A kör ez estélyének műsora iránt műpártoló közönségünk nagyfokú érdeklődését felkeltette nagy részben az is, hogy a műsor egyik számában dr. Mázty Engelbert, a kassai tankegylet tudós főigazgatója tartott élvezetes s mély tudományosságú szabad előadást az otthon erkölcséről s az otthon nevelő hatásáról. A nagyértékű előadásról alant írjuk meg recenzióinkat, itt csak azt emeljük ki, hogy az a várakozás, melyet közönségünk az előadás iránt tanúsított: abban a nagy és jelentős sikerben, elért eredményben lett igazolásra, melyet a szabad előadás kiváltott.

Az estélyen dr. Hornyay Béla, a kör igazgatója bemutatta a megjelenteknek azon poetikus Neogrady képet, melyet a művész itt tartott képiállításon a kör azon céllal vett meg, hogy tagjai között kisorsolja. Azután jelentést tett a Svárdström nővérek a kör által rendezendő hngversenyével kapcsolatban arról, hogy a hangversenyre jegyek még válthatók a hirdetett árak mellett. A kör igazgatójának e bejelentése után vette kezdetét az estély, melynek műsorát Liszy Coralie zongorajátéka, dr. Mázty Engelbert szabad előadása és dr. Buza Barna felolvasása töltötték ki.

A műsor beosztásától eltérően első helyen kell megemlékeznünk az estély piece de resistance-áról dr. Mázty Engelbert szabad előadásáról, mely a Kazinczy-kör ez estélyét igazi ünneppé tette.

Dr. Mázty Engelbert a kultura terjedéséről s ezzel kapcsolatban az erkölcsről tartott előadást, amelynek már a családi otthonban meg kell kezdeni felemelő hivatását az ifjúság lelkületére. A kultura terjedésének

óriási hatásáról, eredményeiről beszél, melynek első sorban is az azt terjesztő közegre, az emberre kellene hatni s annak erkölcsi életére. A erkölcsi élet fejlesztésének első melegágyát az otthon jelöli meg, ahol a gyermekek az életnek nevelődnek. Erkölcsös, vallásos neveléssel nagy célok érhetők el, sőt az ország hatalmának is az otthon erkölcsi alapja, mert csak helyes neveléssel érhető el egy erős, hatalmas ország fejlődése s állandósítása. Kijelöli az otthonban a család, s különösen a nők hivatását, misszióját, utal a helytelen nevelés következményeire, a gyermekek korai önállóságának káros hatásaira.

Az érdekes, minden ízében figyelmet lekötő szabad előadást, mely egy óra hosszán át tartott, mindvégig mély figyelemmel hallgatták a jelenvoltak. A tudós előadó órák hosszán át tudott volna beszélni hosszú tárgyról, de tekintettel a színházba készülő közönség kényelmére, az általános türelmetlen hallgató kiáltások ellenére is befejezte előadását. A mély tartalma, de egyúttal felette szórakoztató és változatos fordulatokkal telt előadást zajos taps honcolta s a jelenvolt hölgyek megszivlelték a tudós előadó intelmeit, mert tömegesen siettek az előadás befejezése után üdvözlésére.

Végeredményben határozottan jelentős eredmény az, hogy a tudós előadót sikerült megnyerni a körben előadás megtartására, mert bátran állíthatjuk, hogy alig volt a sok kiváló szereplés között egy is, mely nagyobb elismerésre talált volna, mint a dr. Mázty Engelberté.

Azután dr. Buza Barna ült a felolvasó asztalhoz, s nagy figyelemmel kísért előadást tartott a virágokról, azok szeretetéről, jelentőségükről, színpompás szépségükről, azoknak a szívre és lélekre gyakorolt hatásáról. A virágok iránti szimpáthiának lelkes szószólója volt s ügyes felolvasásával az azok iránti meleg érdeklődést még erősebbé tette. Felolvasásának voltak finomabb, derűs, mindenki kedélyhangulatát felélénkítő részletei s szavai a virágok iránti szeretetről visszhangot keltettek egy nő, mint férfiak szívében. Felolvasott a virágok díszítő képességéről, mely felülmulhatatlan, azok szerepléséről a díszítményeken s arra a conclusióra jut, hogy nagyon tiszteltetreméltó érzésnek adják tanúságát a városok is, ha a virágok díszítő hatalma elismerésével utcaik széppé tételének eszközül felhasználják. Ugy szeretné látni Sátoraljaujhely várost is, mint amelynek utcái a virágok iránti szeretetnek adják bizonyosságát. S hogy ez így lehessen, a hölgyekhez fordul, intervenciójukat kéri a virágok ápolására, terjesztésére, ablakaik, erkélyeik virággal való díszítésére, mert szép és felemelő érzést árul el, ha látjuk, hogy a lelkekben megnyilvánul az ápoló, a gondozó érzés, az Isten teremtetett dolgai közt a legszebbnek: a virágnak szeretetében.

A tartalmas felolvasást éljenzéssel s tapsal fogadta a felolvasást rokonszenves érdeklődéssel hallgató közönség.

A műsor egyik számában özv. Vitéz Béláné Liszy Coralie játszott művészi élvezetet nyújtó interpretációban Wagner dalokat. Harmonikus egészítette ki az estély műsorának sikerét szereplése, mert azon mély felfogás, átérzés és művészi biztonság, melylyel a classikus dalokat közvetítette: igazi műélvezetet szereztek a hallgatóságoknak. Finomsága, brilláns technikája nemcsak az akkordokat, a melódiákat juttatta érvényre, de a lelket, lüktető életet is, mely a Wagner alkotásokat jellemzi. A méltán kiérdemelt elismerés nyomán kelt tapsvihar hálálta meg a közreműködő fáradságát, a nyújtott műélvezetért.

A minden tekintetben magas színvonalon álló műsoru estély este nyolc órakor ért véget.

— **Március 20.** Kossuth Lajos halála napjának évfordulója volt ma, március 20-ikán. Hazánk nagy fiára, az 6 tanításaira minden magyar szív hálás kegyelettel s megemlékezéssel gondolt e szomorú napon. A szomorú évforduló alkalmából a városháza, a rendőrség épületén s több magánházon gyászlobogó lengett.

— **Uj csillagkeresztet hölgy.** *Mária Jozefa* főhercegnő gróf *Berchtold Kázmér*né, szül. *Széki-Teleky Ilona* grófnőnek a csillagkereszt-rendet adományozta.

— **Cimadományozás.** A király *Henk Imre* főállatorvosnak, ki nemrég társadalmunknak is kedvelt tagja volt, az állategészségügyi felügyelői címet és jellegzetes adományozta.

— **Gróf Széchenyi László és neje** *Wanderbilt Gladys* e hó végén kis leányukkal együtt Amerikába utaznak ottani rokonaik látogatására s mintegy két hónapot töltenek New-Yorkban. Aztán hazatérnek s állandóan budapesti villájukban fognak tartózkodni, melyet multkoriban vettek *Semsey* gróftól s melyet pazar fényvel most rendeznek be.

— **A Gyermeknap.** Az országos gyermekvédő liga kezdeményezésére már országsszerte megindult a mozgalom az idei gyermeknap szervezésére. Ez éven ápr. 1. és 2-án, csütörtökön és pénteken tartják meg egész országban a gyermeknapot. — *Gr. Andrássy Gyula* belügyminiszter leirathat fordult a vármegyék főispánjaihoz, kérve őket, hogy a Liga működését támogassák. A végtelenül nemes, igazán emberszeretettől áthatott intézmény azt véljük nem szorul bővebb ajánlásra, főleg itt s mi nagyon jószívű közönségünknek, mely e szent cél munkálásában eddig is a legelső helyen küzdött évek sora óta.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földművelésügyi m. kir. miniszter *Ihnatko Emil* gálzseési k. kath. esperest a gálzseési járás területére a gazdasági tudósító tiszttel bizta meg, míg *Diószeghy Pál* volt bodrogközi járási gazd. tudósítót a járásból való elköltözése miatt tisztsége aló felmentette.

— **Az ügyvédi kamarából.** A kassai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy *dr. Berger József* ügyvédet Sátoraljaujhelyi székhellyel a kamara lajstromába folytatólágon felvette, *Spillenbergné* Barna sátoraljaujhelyi ügyvédet önkéntes lemondása folytán a kamara lajstromából törölte.

— **Áthelyezések a vasutnál.** *Visnyá Tivadar* m. áll. vasuti hivatalnokot Sátoraljaujhelyből Bánrévra, *Mayer Ferencet* pedig Bánrévről Sátoraljaujhely állomásra helyezte át az üzletvezetőség.

— **Esküvő.** *Werner Ernő* losonci nyomdatulajdonos és papirkereskedő, *Werner Miksa* üzletvezetőnek fia, folyó hó 24-én tartja esküvőjét *Kálnón Gandl József* fakereskedő s erdőtulajdonos leányával: *Ilonkával*.

— **Svárdström nővérek a „Kazinczy-kör”-ben.** A „Kazinczy-kör” igazgatója a *Svárdström* nővérek impreszáriójától táviratilag értesült, hogy a hangversenyt folyó hó 22-én hétfőn délután 6 órakor okvetlen meg fogják tartani. Ezt azért említjük fel, mert a napilapok közlései szerint az egyik *Svárdström* nővér férjhezmenetele miatt a világhírű énekes quartett feloszlik. A közönségnek tehát már csak e hónapban lesz alkalma e négy nővér csodás művészetében gyönyörködni. A kör vezetősége bizonyos megütközéssel tapasztalja, hogy a kör tagjai — dacára a részökre nyújtott kedvezménynek — jegyeiket csak mérsékelt számban váltják meg a hangversenyre és sokan távol fognak maradni. Ezen eljárás természetesen azt fogja eredményezni, hogy az igazgatóság többé hasonló magas műlével megvásárlásáról egyáltalán nem fog gondoskodni. A dalestélyen a

hölgyek kalap nélkül kéretnek megjelenni. Feljárt az alispáni léposházban. Ruhátár a levéltár előszobájában. Jegyek kaphatók a hangverseny délutánjának 5 órájáig *Kinossy Péter* gyógytárában — azontul a megyeházán. — A dalestélyt a vármegyeházán nyilvános jellegű társasvacsora követi. Étkezés a la carte.

— **Uj egyesület.** „Sátoraljaujhelyi italmérők egyesülete” cím alatt folyó hó 17-én egy új szövetség alakult meg városunkban, melynek célja az alakuló gyűlésen hangoztatott elvek szerint a tagok érdekvédelme s az áruknak együttes, tömeges, tehát lehető legolcsóbb beszerzése. Az egyesület elnökéül *Deutsch Adolf* hordógyárost, ügyészül *dr. Berger Józsefet* és titkárául *Schweiger Márkot* választották meg.

— **Felhívás Sátoraljaujhely város kereskedőihez és iparosaihoz.** A Felső-Bodrog és Ondova mentén fekvő községeknek Sátoraljaujhely vasutvonalhoz helyi érdekű vasutval való egybekapcsolása tervbe van véve. E vasutnak létesítése fontos forgalmi érdeke városunknak ugy kereskedelmi, mint ipari szempontból. Ennek előmozdítása érdekében a város kereskedői és ipari érdekeltsége folyó hó 21-én d. u. 4 órakor a városháza nagytermében értekezletet tart, melyre a város polgárságát ez uton is meghívja.

— **Alakuló közgyűlés.** A „Sátoraljaujhelyi Athletikai Club” folyó hó 25-én, csütörtökön d. e. 1/12 órakor tartja meg alakuló közgyűlését a vármegyeháza nagytermében. A közgyűlés tárgyát a vezetőség megalakítása és az alapszabályok elfogadása képezi. A szervezőbizottság ez uton kéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Adományok a resciai bányászterületnek részére.** Tállya község közönsége *Gortvay Aladár* főszolgabíró útján 75 korona; *Király János* ref. lelkész útján *Mogyorófalva, Hegedűfalva, Hegyzávod, Mislye, Topolka* községek 27 kor. 84 fillér, összesen 102 kor. 84 fillér; hozzá a mult számban elszámolt 6 kor. 10 fill. a begyűlt összeg összesen 108 kor. 94 fillér, mely összeg rendeltetési helyére elküldetett.

— **Jönnék a szalonkák.** Oculi napja, mely folyó hó 14-én vasárnap volt, a vadászok nyelvén annyit jelent, hogy megkezdődik a szalonkák átvonulása. Nem mindig pontos ez a naptár, de azért a vadászok erősen tartják magukat hozzá. Az valószerű, hogy az idén, a sokáig tartó tél következtében egy kissé megkésnek majd a szalonkák, de azért ha szebb, enyhébb idők lesznek, jöhetnek hamarosan. Talán régen voltak ilyen kedvezőek a kilátások a szalonkázásra, mint az idén. Az erdősegekben ugyanis nagy a nedvesség, puha a talaj és ennél fogva bőven terem a szalonka számára a táplálék, a giliszták. Mert ez a hosszú eső ma ár főképp ezt kedveli. Addig is tehát, amíg megérkezik, hadd örüljenek előre is a vadászok a reménybeli dus zsákmánynak.

— **Eljegyzések.** *Goldberger Samu* m. kir. posta és távirat tisztt eljegyezte *Schreiber Olgát* Gálzseesen. — *Feuerstein Kálmán* leleszi lakos eljegyezte *Klein Etelkát* Ung-Nyarádon.

— **Az ipartestület közgyűlése.** A sátoraljaujhelyi általános ipartestület évi rendes közgyűlését 1909. évi márc. hó 28-án délután 4 órakor tartja az ipartestület székházának nagytermében. A közgyűlés tárgyai: 1. Az elnökség évi jelentése. 2. Az 1908. évi zárszámadás és vagyonmérleg előterjesztése, a számvetők jegyzőkönyvi jelentésével. 3. Az 1909. évi költségvetési előirányzat előterjesztése. 4. Indítványok tárgyalása. Ha ezen közgyűlésen a tagok határozatképes számban meg nem jelenének, az újabb közgyűlés f. évi ápr. hó 11-én d. u. 4 órakor fog megtartatni.

— **Árvíz által elsodort hid.** Az imregi uszódhid anyagát e hó 17-én este 5 órakor a zajló jég elsodorta s a garanyi zsiliptól lefelé a jégtáblák ismét összetörődve meg álltak. Garany mellett a vízállás 282 cm. A Ternava jege még nem olvadván fel, robbantásához utász katonák érkeztek, hogy a folyót szabadabbá tegyék.

— **Fősorozás Szerencsen.** A fősorozás a szerencsi járásban folyó hó 17 és 18-án tartatott meg *Kerégyártó* m. kir. honvédelezredes katonai és *Thuránszky László* vármegyei főjegyző polgári elnöklete alatt. Az eredmény a részleges mozgósítás hatása alatt kielégítő volt, amennyiben az előállottak mintegy 50% bennmarasztalták mérsékelt hibák konstatalása mellett is. Mint járási tisztviselő: *Gortvay Aladár* főszolgabíró működött, kinek is köszönhető, hogy a fősorozás példás rendben és minden zavar nélkül folyt le.

— **Kávéház átvétel.** A kávéházba járó közönség egyik kellemes találkozó helye a „Club” kávéház gazdát cserélt. Eddigi tulajdonosa át adta azt *Buchszer József*nek, volt kassai és szerencsi kávéház tulajdonosnak. — *Buchszer Józsefet* a kassai közönség — hol 18 évet töltött — is előnyösen ismerte s törekvése oda irányul, hogy jó hírnevét itt is ismertté tegye. A kávéház megnyitása *Oláh Rudi* zenekarának közreműködésével folyó hó 21-én az az holnap lesz meg tartva. Az új tulajdonos ez uton is kéri a t. közönség jóindulatát és pártfogását.

— **Csendélet Mádon.** Véres verekedésnek volt színhelye Mád község e hó 14-én. A község csekély számu rendőrsége és a csendőrség sem akadályozhatták meg, hogy néhány koponyán lők ütessék. A verekedés szereplői 6 mesterlegény és 4 földmives legény voltak. *Dr. Blasberger Ignác* körösvost, — ki alig győzte a sebeket bevarrni és bekötöni, — mert egyszerre nem gyógykezeltette mind, szidalmakkal illették a duhaj legények és ugyanigy járt az orvosnak segítségére siető *Kalmár János* községi főbíró is. Az ügy most a szerencsi járási főszolgabírójára előtt van vizsgálat és elintézés végett.

— **Csödmegszüntetés.** A sátoraljaujhelyi kir. törvényszék *Schwarcz Herman* és *Schwarcz Hermanné* sátoraljaujhelyi lakos, épületfa kereskedők ellen folyamatban volt csödeljárást megszüntette.

— **Borkészletről szóló kimutatás.** A „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete” ugy saját tagjainak, mint egyéb bejelentőknek borbejelentése alapján, összeállította a borkészletről szóló jegyzéket, melyben 800 gazda 150 ezer hektoliter bort jelentett be tételenként, azonkívül pedig a felsorolt községekben még több, mint 350 ezer hektoliter bor fekszik úgy, hogy a vásárló közönségnek egy félmillió hektoliter áll rendelkezésére. Ezen kimutatást a M. Sz. O. E. igazgatósága elküldte az összes hazai és nagyobb külföldi borkereskedőknek, vendéglősöknek, az összes magyar és osztrák tisztítkeződékek stb. Azonkívül pedig bárkinek, aki a borok iránt érdeklődik és ezt levelezőlapon tudatja az igazgatósággal (Budapest, IX., Üllői-ut 25. II. 11.), készségesen küld ilyen kimutatást.

— **A varannói vásárok határnapjait** következőleg állapította meg a kereskedelmi miniszterium a folyó évre: április 21., 22., június 30., július 1., augusztus 25., 26., december 9., 10.

— **Az igazi tavasz.** Még néhány nap és a föld felszabadul a tél bilincsei alól. Vajha a beteg szervezet is megújodhatnék, miként a természet a tavasz által! Balga ember, ki ha beteg, lemond a megújulás, a gyógyulás reményéről. Ez elsősorban azokra vonatkozik, akik bármilyen idegbetegségben, vagy ezekből eredő bajokban szenvednek. A reménység-

nek, a bizalomnak és a gyógyulásnak biztos módját tárja fel a szenvedő emberek előtt az „Értekezés a Villamos Gyógyászmódról” című rendkívül érdekes könyv, amelyet ingyen és bérmentve zárt borítékban küld meg bárkinek az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet Budapest, Károly-körút 2. félemelet 50. szám, ha lapunkra való hivatkozással azt egy levelezőlapon kéri.

— **Nagymihályi sör Münchenben.** A nagymihályi sörgyárban a malátagyártáshoz szükséges gépeket szerelték, mely alkalomból a szállító müncheni cég részéről 2 szerelő lett azok felállításával megbízva, melyek egyike bajtársának vigyázatlansága következtében munka közben 3 ujját vesztette el. Minthogy a sértült a bajor országos munkás biztosító intézetnél volt baleset ellen biztosítva és a biztosító intézet gyanút táplált a baleset lefolyására nézve, e napokban Nagymihályon 2 bajor állami tisztviselő a helyszíni szemlélet megtartotta, amelyen kétségtelenül kitűnt, hogy semmi bűnös szándékosság nem forgott fenn. Egy olvasónknak, aki a két bajor tisztviselővel Nagymihálytól együtt utazott, nagy elismeréssel nyilatkoztak a sörgyárnak előnyös fekvéséről és berendezéséről és egész elragadtatással beszéltek a különböző sörfajok minőségéről, de legérdekesebb a dologban az, hogy egyik hivatalnok, a kinek apja a berlini polgári söröződe főzömestere börtönjében 25 üveg sört vitt apjának mutatól.

DUNKY FIVÉREK

cs. és királyi udvari fényképészek műtermében készülnek, Sátoraljaujhely Főtér 9.

Csak elsőrendű modern irányzatú minták művészes kivitelben.

— **Eladó lámpa.** Egy szalonba való álló lámpa majolika díszítéssel jutányos árért eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

— **Budapest a kávéházak városa.** Alig van a világnak városa, mely oly sok nagyarányú és fényes kávéházzal dicsekedhetne, mint fővárosunk. Múltán mondják tehát a magyar fővárost a kávéházak városának; minden eddigi helyiséget felülmul azonban azon hatalmas nagyarányú kávéház, melyet *Salzer* a főváros egyik legrégibb és legjobb nevű kávésa nyitott meg a napokban. — Szemben a Lánchiddal a *Gresham* palotában „*Gresham Venezia Gresham*” cím alatt nyitottak meg a csodás fényű helyiségek, melyek múltán mondhatók a főváros legkiválóbb látványosságának. Keleti kényelem és nyugati fény, meg izlés teszik otthoniassá e gyönyörű kávéházat és a fővárosban megforduló idegennek kellemes tartózkodást és felejtethetetlen látványt nyújtanak. Megemlítendő még, hogy ezen kávéház a faiparosok és fakereskedők országos egyesületének gyülekező helye.

Angol-kör.

Ama kiváló és koncentrált táplálék, a mely a SCOTT-féle Emulsió-ban foglaltatik, táplálja a csontokat s azokat keményké és egyenesekké teszi. E szer hatása alatt a csontokat körülvevő hus egészséges és szilárd lesz.

Az általános egészség a SCOTT-féle Emulsió hatása alatt, rohamosan javul és az angolkoros gyermekek époló rózsás és viruló arcszint kapnak mint az egészségesek. Az orvosok állandóan ajánlják a

SCOTT-féle Emulsió használatát. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védelmét — a halászt — kérjük figyelmebe venni.

— **Szölojtványok:** báta, erdei, ezerjő, furmint, járdovány, muskatál, mustos, dinka, olasz rizling, szlankamenka stb. Csaba gyöngye s különféle csemegefajok, továbbá gyökeres vad vészők kaphatók ojtványiskolamban. Kivánatra árjegyzéket küld Fischer Lajos, Miskolczon.

Menyasszonyi-selyem

méterje 1 korona 35 fillértől kezdve minden színben. Frankó és már megvámolva házhoz szállítva. Gazdag minta választék postafordultával.

HENNEBERG selyemgyáros, Zúrieh

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: este Kállay Helyreasszony. d. u. Csók király.

Hétfő: (Zóna.) Kállay János vitéz.

Kedd: Biboros.

Szerda: Kállay Kóbor Istenek.

Csütörtök: Kállay Baba.

Péntek: Gyujtogató Melinda.

Szombat: Kállay Erdészleány.

** A tolvaj. Bernstein Henry hatóság három felvonásos színművének a „Tolvaj”-nak reprize f. hó 17-én kis számú közönséget vonzott, jöhet a színmű meséjében, cselekvényében, hatásos jeleneteiben méltán számot tarthat figyelemre és érdeklődésre. Mi azonban már megszoktuk azt, hogy a legjobb színmű is kisebb házat vonz, mint a legértékesebb operette. Közönségünk érthetetlen tartózkodását a komoly irányú daraboktól igazolta ez az előadás is, melyen alig volt a darabnak közönsége. Igaz, hogy a színlap nem sokat ígért hét szereplőjével, de a szereplők számából a darab sikerére, jószágára következtetni mégis csak ferde, megengedhetetlen s naiv lenne. A darab főszerepeit Harmath Zseni (Marie-Louise), Magas Béla (Richard) s Szőregh Gyula (Zambault) adták törekvéssel. Természetesen a nézőtér ürességének lankasztó hatása hátravetette alakításainak erejét, lankasztotta az alkotó készség hevét, de még így is jóval nagyobb számú közönséget érdemelt volna meg úgy a darab, mint az előadás.

** Casanova. A csodálatos szépségű, vonzó melodiákkal telt Casanova folyó hó 18-án a régi erejével, hódító hatalmával kelt a városi színházban hosszas szünet után új életre. Ujra élt, újra hódított, s szívébe lopódzó melódiái a régi tüzellel, régi szépségükben esendültek meg. A darab szépségének érvényesülését nagyban elősegítette, hogy a vezető szerepek jó énekes kezekben voltak. — Casanovát Váradi énekelte bravúrral,

gondossággal. A szereposztásnak éredekességként említjük, hogy Mariont, Pompadurt s Liát a társulat három énekesnője adta, kik közül jelentős sikere volt Szabolcsi Jozefinnak, ki nagyon szépen, hangja teljes birtokában énekel. Beleznay Margit eleganciával s biztonsággal mozgott szerepében, bár a második felvonásban a rendezés szembeötlőbb hiányai gyengítették a teljes sikert. Az udvar nem volt elég impozáns s azonkívül a vetkőző jelenetben a vetítógép világlása is felmondta a szolgálatot. Méltóságos, közvetlenül ható volt Jászay Mariska Lia szerepében diskkrét alakításával s szép énekszamaival. Végeredményében az előadás a jobbakközé tartozott.

** Tatarjárás. Folyó hó 19-én zónaelőadásban teljesen zsufozott ház előtt a szép zenéjű „Tatarjárás”-t ujtotta fel a társulat. Az előadás Lőrentey szerepében régi ismerősünk Barics Gyula, a kassai színház tagja is fellépett, ki utóbbi időben sokat haladt művészetében. A közönség sokat és szívesen tapsolta meg Jászay Mariskával együtt, ki Riza bárónő szerepében aratott művészi játékkal s sikerült énekszamaival nagy sikert. Beleznay s Ágotay újból nagy hatást értek el szerepeikkel.

** Színészjubileum. Egy végtelenül szerény, rokonszenves ember ért el egy emlékezetes évfordulóhoz. Bátossy Endre ez, az özv. Polgár Béláné színtársulatának ügyvezetője, ki mint rendező és színész mindenkor tanujelét adta törekvésének s a színpad iránti meleg szeretetének. Bátossy Endre huszonöt év óta áll a színészet ügyének szolgálatában, oly időn keresztül tehát, melyet munkában eltöltött tisztelettel és méltánlást parancsoló. Méltánlást parancsoló annál inkább, mert Bátossy Endre e pályát mindenkor becsülettel, forró ügyszeregettel, a színpad iránt érzett meleg szeretettel futotta meg. A színpadon, a vászonerődök világában sajnos: pletyka és intrika is tenyészik s jobban burjánzik, mint bárhol. Bátossy azon kevesek közé tartozik, kit szívjózsága, kartársai iránt érzett meleg, rokonszenveljes szeretete azok közé emelt, kikről csak gyöngédséggel, rokonszenvenvel, elismeréssel szoktak beszélni, megemlékezni. Az a bámulatos szerénység, mely egyéni tulajdona: szíveket szerzett neki, talán keveset, de azok aztán ragaszkodnak hozzá s nem tántorodnak el tőle. S e szerénysége tiltotta neki dobra verni azt is, hogy huszonöt év óta lelkiismeretes munkása a magyar színészetnek. Az emlékezetes évforduló minden nyom nélkül futott volna el felette, ha nem lennének kartársai között olyan tisztelői, akik kötelességüknek tartották, hogy az évfordulóról megemlékezzenek s annak napján megérdemelt méltánlásban részesítsék. Így lett Bátossy Endre 25 éves színészkedésének évfordulója a nyilvánosság, akarata ellenére. A színház diszselőadást rendez majd az évfordulón — április 1-én — s meleg kartársi becsülés és tisztelet fog nyilvánulni a jelen e nap Bátossy Endre iránt. Színházlátogató közönségünk is bizonyonyal fog módot lelteni rá annak idején, hogy a maga részéről is emlékezetessé tegye a huszonöt évnek fordulóját, melyben Bátossy a maga munkás életének minden törekvését a színpadnak s a színészet ügyének szentelte.

** Szőregh Gyula jutalomjátéka. Szőregh Gyulának a színtársulat egyik erősségének jutalomjátéka is ki lesz tűzve csakhamar a színon valamelyik érdekesnek ígérkező estéjére. Szőregh Gyulát, kit invenciózus, művészi készségre valló alakításai oly közel hoztak a közönség szívéhez, előreláthatólag telt házzal fogja jutalmazni hálás közönségünk. Nem követünk el indiskreciot, ha közöljük, hogy már is mozgalom indult meg a közönség körében, hogy Szőregh Gyulát a jutalomjátékon kedves meglepetésben részesítsék. De eltekintve ettől, biztosra vesszük, hogy a jutalomjátékon a közönség megjelenésével méltóképp fogja majd dokumentálni Szőregh Gyula színészi képességei iránt való elismerését s egy eleven, lüktető előadás keretében iktatódik majd a színi szezon legsikerültebb estéi közé a Szőregh jutalomjátéka.

IRODALOM.

Az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez” c. havi folyóiratunknak 1908-ik évi XIV. évfolyamának okt.—dec. havi füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: 1. Vészszerződés 1373-ból. Latinból: Dongó Gy. Géza. — 2. Zemplén a Váradi Regesztromban. (XVII. közl.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 3. Zemplén a Sztáray-kódelexben (V.) Latinból: Dongó Gy. Géza. — 4. Zemplén vármegye címeres nemesei. (1556—1699.) III. közl. Összeállította: Dongó Gy. Géza. — 5. Zemplén vármegye történeti földrajza. (LXXXIII.) A Bocskay-birodalom. Bevezette: Dongó Gy. Géza. — 6. Rézmetszetű régi arcképek vármegyénk arkhivumában. Irta: Dongó Gy. Géza. — 7. Károly császár adománylevele Trautshon hercegnek 1720-ból. (2. folyt. és vége.) Latinból: Dongó Gy. Géza. — 8. Rákóczi Homonnán. Irta: Dudás Gyula. — 9. Sátoralja-Ujhely a vár-

megyei levéltár indexeiben. (I.) Latinból: Dongó Gy. Géza. — 10. Sátoralja-Ujhely 1759. évi Urbáriumából. (II.) Latinból Dongó Gy. Géza. — 11. Zemplén vármegye az ujászületés előtt 1860—67-ig. (III.) Irta: Dongó Gy. Géza. — 12. Statisztikai adatok Zemplén vármegye néprajzához. (III.) Irta: Balogh Pál. — 13. Tokaj-Hegyalja borai az 1807. évi országgyűlésen. (III.) Latinból: Dongó Gy. Géza. — Levelesláda. 14. Albert kir. herceg levele a magyarokhoz 1809-ből. Németből: Haunstädter József. — 15. Közlemények Tállya városának levelestárából. (II.) Közli: Kula Pál. — 16. Sátoralja-Ujhely város története a XVII. évszázban. (VII.) Ösmereteti: Dongó Gy. Géza. — 17. A Rákóczi-adománylevelekből. (LV.) Közli: Dongó Gy. Géza. — 18. Öröklevél 1648-ból. Közli: Dongó Gy. Géza. — 19. Sátoralja-Ujhely város 1849. évi „Polgári Jegyzőkönyv”-ből. (VII.) Közli: Andorkó János. — Tárca. 20. Lenkey-huszárok története az 1848—49. években. (4. folyt.) Közli: Mándy István. — Csarnok. 21. Ujhely-vár. (3. folyt.) Irta: Cs. Ormós László. — Tréfás történetek. 22. Válasz. Közli: Halasy Szerencs. — 23. Százharminc esztendő versek. (I.) Közli: Thuránszky László. — A szerkesztő postája. — Az „Adalékok” előfizetési ára fél évre 3 kor., egész évre 6 korona. Az „Adalékok” eddig megjelent füzetéhez készült díszes bekötési táblák kiadóhivatalunkban (Főter 9. szám) folyton kaphatók.

NYILT TÉR. *)

Nyilvános köszönet.

Ábból az alkalomból, hogy a „Club” kávéházat Bückser József urnak átadtam, el nem mulasztatom mélyen tisztelt volt vendégeimnek b. pártfogásukért hálás köszönetemet nyilvánítani.

Frisch Vilmos.

*) E rovat alatt közlötték nem vállal felelősséget a Szerk.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETE.

Többeknek. A márc. 15-iki ünnepségekről írott tudósítást megkaptuk, de nélkülözniük kell, mivel Zemplén vármegye ünnepséről közölt általános ismertetésünk után e részletes tudósítások már nem bírnak annyit érdekelni.

Laptalajdonos:

Éhler Gyula.

H I R D E T É S E K.

Zemplén-Ladmóczy Mész-és Agyagipar Részvénytársaság Sátoralja-Ujhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szíves figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszet,

mely kiadó voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal választunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczy Mész-és Agyagipar Részvénytársaság.

Sürgőncim: Mészársaság Saujhely.

Telefon szám: 32.

744|1908. végr. szám.

Árverési Hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy sátoralja-Ujhelyi kir. járásbíróságnak 1909. évi V. 163/1. számú végzése következtében hivatalból ügyvéd által képviselt Technikai kiadóintézet javára 224 korona s jár. erejéig 1907. évi január hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1400 koronára becsült következő ingóságok u. m.: butoráru, deszkák, stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sátoralja-Ujhelyi kir. járásbíróság 1909. évi V. 163/3. számú végzése folytán 224 kor. tökékövetelés, ennek esedékes kamatai és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig Sátoralja-Ujhelyben, alperes lakásán (Szemeru-u. 2. szám alatt) leendő megtartására 1909. évi március hó 26. napjának délelőtti 9^{1/2} órája határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvények 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1909. évi március hó 12. napján.

Rosner Imre,
kir. bírósági végrehajtó.

Egy 4 lóerejű Hoffher és Schranz gyártmányu teljesen üzemképes

gőzcséplő készlet eladó.

Megtekinthető a Kerekes Pál cég-nél Sátoralja-Ujhely.

446|1909. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sátoralja-Ujhelyi kir. járásbíróságnak 1908. évi V. 1769/1. számú végzése következtében Juhász Jenő ügyvéd által képviselt Sátoralja-Ujhelyi takarékpénztár javára, 1000 kor. s jár. erejéig 1908. évi október hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: házi butor nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sátoralja-Ujhelyi kir. járásbíróság 1908. évi V. 1769/6. számú végzése folytán 1000 kor. tökékövetelés, ennek esedékes kamatai és eddig bíróság már megállapított költségek erejéig, Sátoralja-Ujhelyben alperes lakásán (Kazinczi-u. 8. sz. alatt) leendő megtartására 1909. évi március 23-ik napjának d. e. 11^{1/2} órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1909. évi március hó 8. napján.

Rosner Imre,
kir. bír. végrehajtó.

361|1909. tk. szám.

Árverési hirdményi kivonat.

A sátorajaujhelyi kir. törvéyszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Schwarcz Sámuel végrehajtónak, Deák Mihály végrehajtást szenvedő elleni 105 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a sátorajaujhelyi kir. törvéyszék területén levő Sárospatak községben fekvő,

a sárospataki 2875. számú betétben A. + I. sorsz. 627. hr. sz. alatt felvett 278. ö. i. sz. ház, udvarral a beltelekben, B. 1. alatt Deák Mihály nevében álló jutalékára 320 koronában, és a sárospataki 3255. számú betétben A. + I. sorsz. 626. hr. sz. alatt felvett 277. ö. i. sz. ház, udvarral a beltelekben, B. 4. alatt Deák Mihály végrehajtást szenvedett nevében álló jószág-terestre 320 koronában ezennel megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1909. évi április hó 10-ik (tizedik) napjának d. e. 10 órákor** Sárospatak község bázánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 koronát és 32 koronát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Sátorajaujhelyben, a kir. törvéyszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1909. évi január hó 12. napján.

Wieland,
ktr. ítelő által bíró.

Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó! Fényes köszönőlevelek. Orvosilag ajánlva.

„SANITAS” intézet
VELBURG P. 146. Bayern.

Épületek, bútorok és termények

tűzkár elleni biztosítását,

továbbá

élet- és járadék biztosítást

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl az

Első Magyar Általános Biztosító Társ.

kerületi ügynöksége

Sátorajaujhelyt, a Zemplén kiadóhivatalában.

A biztosítandó épületek és ingóságok felvételére kívánatra saját megbizottunkat küldjük ki.

Aki
önmagát vagy gyermekeit a
Köhögés
rekedtség, hurut, elnyálkásodás, légcsőhurut, köszvény és számarköhögéstől megmenteni akarja, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott
KAISER-féle Mell-Caramellák
a Három fenyő védjeggyel.
5500 közjegyzőileg hitelesített bi zonyítvány tanusítja páratlan hatását.
Egy csomag ára 20 és 40 fill.
Egy doboz 80 fillér.
Kapható: Hrabéczy Kálmán drogériájában Sátorajaujhely.

Valódi brünni szövetek
az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.
Egy szelvény } 1 szelvény 7 kor.
3.10 m. hosszú } 1 szelvény 10 kor.
teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) } 1 szelvény 12 kor.
1 szelvény 15 kor.
1 szelvény 17 kor.
1 szelvény 18 kor.
elegendő, csak } 1 szelvény 20 kor.
Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K-ért, színtyű felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamagnt stb. gyári áron küld, a mint megbizható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár
Siegel-Imhof Brünn
Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. — Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller
pótléka
egy régiónak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, oszónál és meghűléseknél, bedörzsölés-képpen használva.
Figyelemre méltó: Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.— és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

KALMÁR ÉS ENGEL
motor és gépgyára
Városi raktár: **BUDAPEST** VI. Úteg-u. 19
Ajánlja úgy cséplőgépet, mint malomüzemre legegyszerűbb benzínmotorjait, benzínlokomobiljait, valamint szivógázmotorjait, melyek „Lipót-körút” 18. sz. bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kitünő cséplésért!
Egyedül létező ujdonság!
Ezen motorok egyenletes járása és bámulatos egyszerű szerkezetük folyton bármely legjáratanabb ember által is azonnal könnyen kezelhetők.
Árjegyzék ingyen. Olcsó árak részletfizetésre

Egyhóra 240 Kor. Negyedévre 7 Kor. Félévre 14 Kor. Egyévre 28 Kor.
AZUJSÁG
A LEGJOBB NAPILAP

CZIM: AZ UJSÁG.
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

SZÓLÓOLTVÁNY ELADÁS.
A ki egészséges, olcsó, szép szőlőt akar, bizalommal forduljon
Vityé Miklós telkiismeretes vezetett oltványtelepéhez
Ós-Csanádon (Torontálm.)
a hol szokvány minőségű I. rendű fás, gyökeres és szina zöldoltványok, hor- és esemegefajok, valamint amerikai sima és gyökeres szőlőveszők, nemkülönbön ugyanazon fajok II. rendű osztályzatban a legolcsóbb árban kaphatók. Szőlőlgasnak külön e célra választott fajok. — Faj és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.
A számos elismerő-levél közül itten csak egy: Tornaöld u. p. Szécsisziget (Zala m.), 1907. szept. 30-án. Az Öntől rendett 800 drb. gyökeres fásoltványt igen szépen megeredt; egy szálat sem maradt belőlük; vesszőjük oly hosszúra nőtt, hogy magasságuk egy két méteres karót meghaladták és le kellett őket vágni; teljesen fajtiszták. Szivesen ajánlani fogom Önt minden ismerősöm és barátomnak és kérem sziveskedjék címre legújabb árjegyzékét megküldeni. Kiváló tisztelettel Hajdu Imre.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.
ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLÁSSAL
ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.
ELSŐRENDŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTÉSÉG.
LŐRŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEJYZÉK INGYEN.

DOHÁNYZÓK!
Tegyetek próbát a
„ROSELLE”
az egyedül létező édesített
cigaretta-papirosból.
Kellemes édes ízével eltünteti a dohány maró nikotinját.

1451/1909. tk. sz.

Hirdetmény.

Nagyrosvány községnek telekkönyvi betétei az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk értelmében elkészítettén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherterítél átvitelének az 1886. XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1909. évi október hó 10. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1909. évi október hó 10. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1909. október hó 10. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A királyhelmezi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság. 1909. évi március hó 16.

Horkay,
kir. járásbíró.

Dr. Vajda Géza szemorvos szemgyógyintézete

Miskolcson, a „sanatorium és vizgyógyintézet“ felső épületében. — Telefon 221.

Rendelés hétköznap d. e. 11 és d. u. 3 órakor.

ÓRIASI PEKINGI KACSA

bronzpulyka, aransárga és hófehér orpingtontyúk tenyésztőjásokról ingyen árjegyzéket küld:

Fedák István

többszörösen kitüntetett fajbaromfi tenyésztete
KECERPÁLVÁGÁSA,
u. p. Tapolyhanusfalva. (Sáros megye.)

Rendes-, avagy pótló ültetéshez legalkalmasabb fajtisza 2 éves gyökerez

Riparia Portalis

alany-vessző nagyobb mennyiségben kapható

Kovácsy Ferencznél
Tállyán.

Üzlet felosztás.

Altmann Samu né

Az „Angol divat“-hoz címzett üzletében (a „Vadászkürt“ szállodával szemben)

rendkívüli nagy kiárúsítás!

Férfi-, fiu- és gyermekruhák, tavaszi és nyári elegáns öltönyök

minden elfogadható árban kaphatók.

Ezen ritka alkalom csak rövid ideig tart.

Minden vevő 50 koronás bevásárláshoz egy drb. gyermekruhát kap ingyen.

Az üzlethelyiség berendezéssel, esetleg összes áruval átadó.

Itt még nem létezett olcsó árak!

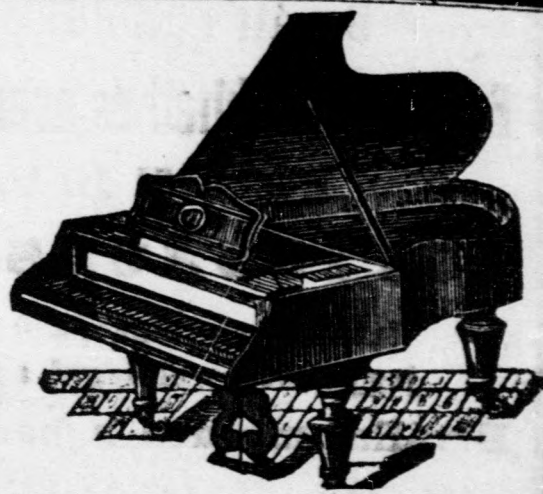
Uj Zongorák és Pianinók

280 frttól, átjátszott zongorák 60 frttól
HARMÓNÍUMOK

100 frttól feljebb, esetleg esérébe vagy részletfizetésre is kaphatók

Udvardi Szaniszlónál
Sátoraljaújhelyben.

Kiköszönő Intézet.

LEGUJABB SZERKEZETŰ

CZIMBALMOK

Schunda Venczel József

cs. és kir. udvari hangszergyáros

hirneves gyártmányaiból

állandó bizományi raktárt tart

WERNER SÁRIKA okl. czimbalom tanár

czimbalom-magániskolájában Sátoraljaújhely.

Kedvező részletfizetési módzatok.

ERTESITÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindenemü ingatlanok vételét — eladását — bérbeadását, avagy bérbevitelét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrovidebb idő alatt közvetítem.

Jó hírű vendéglőmben kitűnő asztali bor 34 krtól 40 krig, továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 frt 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó.
Saujhely, Korona-u.

Vesszőparipa-Liliomtej-szappan.

Legenyhébb szappan a bőr megvédésére, valamint szeplő ellen

Minden kereskedésben kapható!

Szolid, szabott árak!!

Legszebb!**Legjobb!****Legolcsóbb!**

férfi-, fiu- és gyermekruhák, felöltők és gallérok
tavaszi újdonságaink megérkeztek

SZÁNTÓ MÓR ÉS TÁRSÁHOZ

Sátoraljauhely, Széchényi-tér (volt Bilanovits-féle üzlet).

Kocsis dolmány öltönyök és rózsás kocsis szűrők állandóan raktáron nagy választékban.

Mérték utáni megrendelések a legdivatosabb kivitelben készülnek.

Szolid, szabott árak!!

MEGYEI ÁLTALÁNOS BANK

részvénytársaság

SÁTORALJAUJHELY.

Elfogad betétet kamatozás végett.

Leszámitol váltó- és jelzálog-kölcsönöket

Bevált külföldi pénzeket (dollárokat).

Folyó számla hitelt és ovadékokat nyújt kedvező feltétellel

Eszközöl 10-től 50 évig terjedő

törlesztéses kölcsönt

Vásárol megbízásra értékpapírokat és sorsjegyeket és előlegzi az értéket havi törlesztésre.

Elvállal minden a bankszakba vágó megbízást.

A Megyei Általános Bank részvénytársaság

Igazgatósága.

Tanulókönyvnyomdánkba
heti fizetéssel
azonnal fölvetetik.**Arczélgörredőnyt**

I-a minőségűt ajánlunk Kartellen kívül, azon-
kívül **faredőnyöket** (ablaknak, ajtónak) lécz-
redőnyöket (különböző színekben), ponyvaszer-
kezeteket stb.

E. S. Rosenthal's Erben

Bécs, (Wien)

XV., Rosinagasse No. 19.

Szőlőkaró eladás.

Van szerencsém a t. szőlőbirtokosok szives tudomá-
sára hozni, hogy múlt évi vágású, kitűnő minőségű, száraz

szőlőkarókat

árusítok a sátoraljauhelyi állomáson vagonokba rakva.

Tisztelettel

Herzog Lipót

Sátoraljauhely.

Értesítés.

A Miskolczi „Kristály” Gőzmosó és
Vegyztisztogár szives tudomására hozza a n. é.
közönségnek, hogy a sátoraljauhelyi piacon egy gyűjtő-
telepet létesített, melynek kezelésével

Gaál Mórné

urnőt (dohánytözsde) bizta meg, hol gallér, kézelő,
továbbá minden más fehérenmú, női szövet és selyem
ruhák, férfi öltönyök és kézi munkák jutányos eredeti
gyári árakban mosásra és vegyi tisztításra elfogadtatnak

A ruhák az átvételtől számított **8 nap alatt a legszébb
kivitelben** elkészítetnek. Vállalatunkat a n. é. közönség szives
pártfogásába ajánlva,

tisztelettel

„Kristály” Gőzmosó és Vegyztisztogár

Miskolcz.

Mosási árak:

1 drb. egyszerű gallér 4 fill., 1 drb. lehajtott gallér 5 fill.,
1 pár kézelő 8 fill., 1 drb. ing 28 fillér.